

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Návrhu věcného záměr zákona o správě informací o stavbě a informačním modelu stavby a vystavěného prostředí
Č. J.	56/2022
DATUM ZPRACOVÁNÍ	7. 6. 2022
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta
TELEFON	225 279 201
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K dostupnosti prováděcích vyhlášek při předložení samotného zákona

Domníváme se, že mnoho podrobných technických otázek bude možné zodpovědět až ve vazbě na připravené podzákoné předpisy – vyhlášky. Požadujeme proto, aby bylo paragrafové znění návrhu zákona o BIM již do meziresortního připomínkového řízení předloženo společně s tezemi vyhlášek.

Tato připomínka je zásadní.

2. K terminologii

V rámci záměru zákona o BIM je důležité se důsledně věnovat zajištění jednotné terminologie a technických norem, sjednocení zkratk dokumentací a vymezení pojmů nejen v novém zákoně, ale i v navazujících právních předpisech.

Tato připomínka je zásadní.

3. K obr. č. 1

K obr. č. 1 konstatujeme, že je poněkud zavádějící. Součástí DiMS může být stejně harmonogram a rozpočet, stejně jako např. výkresy. Zatímco však výkresy jsou prostým exportem z DiMS, tak např. harmonogram je v SW pro tvorbu 4D modelu jeho integrální a strukturovanou součástí.

Tato připomínka je zásadní.

4. K dopadům zavedení BIM na MSP a stavební trh

Z analýzy využívání BIM ve vybraných zemích mimo jiné vyplývá, že v některých zemích (např. Francie) nebylo k BIM jako povinnému přistoupeno z důvodů dopadu nejen na povinnou osobu stavebníka, ale rovněž z důvodu vzniku překážky pro malé a střední dodavatele stavebních služeb (projektování, ale i výstavby). Mělo by být proto ve věcném návrhu vyhodnoceno, zda zavedení povinnosti nenaruší konkurenční prostředí, nepovede k zániku menších projekčních a stavebních firem a nepovede tak v důsledku k navýšení ceny za poptávané služby v rámci celého stavebního trhu.

Tato připomínka je zásadní.

5. Ke sdílení informací

Je důležité správně nastavit dostatečné sdílení informací a dat obsažených v informačním modelu stavby (IMS), čímž je v případě metody BIM datový standard staveb (DSS). DSS je nutné vyprecizovat tak, aby sdílení informací a dat bylo možné napříč různorodými stavařskými profesemi se souborem požadavků jak na negrafické informace (vlastnosti) o stavbě, tak i na požadavky, jak bude stavba, nebo její dílčí části, graficky modelována. DSS musí umožnit skutečně funkční sdílení informací o stavbě napříč celým jejím životním cyklem a je nutné se na toto zaměřit veškerou možnou a dostupnou měrou.

Tato připomínka je zásadní.

6. K problematice vymezení povinných osob

Považujeme navržené vymezení povinných osob za řádně odůvodněné a účelně stanovené. Případnou změnu vymezení v rámci meziresortního připomínkového řízení požadujeme projednat s připomínkovým místem.

Tato připomínka je zásadní.

7. K dobrovolnému využití BIM

Je třeba ve věcném záměru jednoznačně ujasnit, jak budou požadavky zákona o BIM aplikovány na osoby, na které se nebude vztahovat povinnost projektovat v BIM, budou však chtít pro svůj záměr metodu BIM využít na dobrovolné bázi. Z některých požadavků totiž vyplývá, že směřují převážně k tomu, aby bylo možné například kontrolovat hospodaření s veřejnými prostředky. Tyto požadavky však nejsou pro soukromé subjekty relevantní, resp. efektivní nakládání se soukromými prostředky není veřejným zájmem, který by měl být prostřednictvím BIM hájen. Takovéto typy požadavků, pokud by byly aplikovány na soukromé subjekty, by naopak mohly vést k tomu, že by nebylo BIM využíváno.

Tato připomínka je zásadní.

8. K nutnosti uvádění již známých informací

Požadujeme upravit náležitosti informačního modelu stavby, do kterého není třeba uvádět informace, které jsou dostupné v jiných databázích. Jde například o informace o povolovacích procesech (budou v portálu stavebníka), investiční náklady stavby (uvádí se k žádosti o povolení ze statistických důvodů) nebo podstatné části smluvních ujednání nebo úkonů týkajících se stavby (vzhledem k tomu, že stranou smlouvy bude vždy osoba povinná k registru smluv). V případě staveb veřejných stavebníků může být na uvedení těchto informací skutečně veřejný zájem, v případě soukromých stavebníků však mohou být nadbytečnými požadavky.

Tato připomínka je zásadní.

9. K zjišťování informací prostřednictvím BIM

V části týkající se informačního modelu vystavěného prostředí se uvádí, že má být využit zejména pro potřeby státní správy. Opět se zde dostáváme k otázce, jak budou dané požadavky aplikovány na soukromé subjekty, které budou BIM využívat dobrovolně. Domníváme se, že BIM by měl být zejména (a pouze) nástrojem, který umožní stavebníkovi s vyšší efektivitou plánovat, projektovat, stavět, provozovat a následně odstraňovat stavbu. Nesouhlasíme s tím, aby byl BIM využíván státní správou jako potenciálně represivní nebo statistický nástroj, kterým může být v důsledku zasahováno do vztahů či chování stavebníka. Požadujeme, aby již ve fázi věcného návrhu byly jasně vymezeny konkrétní informace, ke kterým si chce státní správa zajistit prostřednictvím BIM přístup a byl podrobně odůvodněn veřejný zájem na jejich získání. BIM obecně musí být nástrojem stavebníka, nikoliv nástrojem veřejné správy.

Tato připomínka je zásadní.

10. K oddělenému přístupu k informacím

Je zřejmé z vymezení požadavků na informační model stavby a na informační model vystavěného prostředí, že je zájmem předkladatele umožnit přístup zástupců veřejné správy do těchto informačních modelů, není však jakkoliv nastíněno oddělení přístupu k těm informacím, které mají pro veřejnou správu nezbytný význam a těch, které jsou otázkou smluvních vztahů mezi stavebníkem a ostatních participujících na přípravě, výstavbě, či správě stavby. Rovněž není řešen přístup k informacím, které mohou mít obchodní povahu nebo k informacím, které mají významný bezpečnostní dopad. Rovněž na statistickém využití získaných dat by měl být veřejný zájem, k určení přesné množiny informací nebo alespoň ke stanovení jejich rámce by mělo dojít již ve věcném návrhu. Požadujeme doplnit tyto aspekty do věcného návrhu.

Tato připomínka je zásadní.

11. K zajištění konkurence a otevřenosti systému

Požadujeme, aby věcný záměr zdůraznil, že je cílem zachovat z hlediska softwarových poskytovatelů vysoké konkurenční prostředí. Databáze musí být sice v jednotném formátu, ale obsluha dat by měla být možná různými SW aplikacemi, přičemž tomu nemůže zákon o BIM klást jakékoliv překážky. Máme totiž pochybnosti, zda je dostatečná úprava z hlediska eliminace rizika proprietárního uzavření stavebníků ve vztahu k IFC. Proto v případě nutnosti ryze „českého“ BIM, doporučujeme ve vztahu k IFC využít mezinárodní sémantickou platformu pro interoperabilitu. Rovněž postrádáme důležitou podmínku pro omezení proprietárního uzavření při komunikaci v projektu, kterou je důsledné využití BCF (Building Collaboration Format). Požadujeme ve věcném záměru se více věnovat problematice otevřenosti systému BIM, přičemž je vhodné například stanovit pomocí výčtu podmínek pro další přípravu zákona o BIM rámeček, který zamezí proprietárnímu uzavření systémů.

Tato připomínka je zásadní.

12. K původně deklarovaným benefitům

V předloženém materiálu absolutně postrádáme dříve opakovaně avizované benefity vyplývající z možnosti využívat BIM v rámci povolovacího řízení. Mělo být možné z BIM předávat nezbytné projektové informace k povolování bez nutného promítnutí do projektové dokumentace podle vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ostatně to tak předpokládá rovněž Koncepce BIM. Z vyznění návrhu věcného záměru je však zřejmé, že jde o čistě aditivní přístup vzhledem k povinnostem stavebníka. K veškeré současné dokumentaci přibude nově DiMS. Je pak otázkou, k čemu je informační profil pro povolení záměru (obdobně pro další fáze přípravy a realizace stavby), když věcný záměr nijak nepočítá s jeho využitím. Předkladatel by měl hledat synergie mezi požadavky stavebního zákona a BIM.

Tato připomínka je zásadní.

13.K vzájemné komunikaci s dalšími systémy týkajícími se povolovacích procesů

BIM musí umět komunikovat v rámci připravované digitalizace územního a stavebního řízení, což je nutné zajistit. Dále je nezbytné zajistit vzájemnou provázanost, možnost propojení a kompatibilitu s připravovanou digitální technickou mapou ČR, národní infrastrukturou pro prostorové informace a novým systémem evidence staveb s vytvářením prostoru pro pasportizaci stávajících staveb.

Tato připomínka je zásadní.

14.Ke kontrole kvality dat

Ve věcném záměru postrádáme zmínky o způsobu řešení kvality dat na národní úrovni. Měly by vzniknout volně přístupné validátory a checkery, resp. brány pro vstup IFC modelů pro další zpracování, které by byly nástroji k zajištění kvality dat. Zaručená kvalita dat je přitom zásadní podmínkou pro jakoukoliv výměnu dat, zejména pokud hrozí povinné osobě nedodržením kvality dat sankce v hodnotě až 400 tis. Kč.

Tato připomínka je zásadní.

15.K chybějícím motivačním nástrojům

V návrhu jsou zmíněny pouze sankce a pokuty za nevyužití BIM. Návrh však neobsahuje žádné motivační nástroje pro jeho užívání (např. rychlejší projednání na úřadech, snížení poplatků za žádost o povolení.), které by mohly motivovat k zapojení do systému BIM i soukromé subjekty. Požadujeme proto tyto motivační nástroje doplnit.

Tato připomínka je zásadní.